

Andet er, naar der kommer et Lovforslag frem ved det private Initiativ, at jeg saa i Kraft af den Forudsætning, der laa i Loven, skulde sige, at nu kunde jeg paa ingen mulig Maade gaa ind derpaa, at nu maatte jeg bestemt fravaare at gaa ind paa Bygningen af de Jernbaner, som jeg selv havde anset for heiligtmæssigt at optage i det Lovforslag, jeg forelagde ifjor. Det er en meget stærk Færdring, at stille til en Minister. Men det ærede Medlem, som ellers nok holder af, at Ministeren skal rette sig efter Thingets Majoritet, er nu af en modsat Mening; nu maa Ministeren ikke gjøre det. Jeg skulde om dette Lovforslag have sagt, at jeg, ibet man ifjor gif ud fra som en Forudsætning, at Jernbanebygningen skulde standfæses indtil den Serie af Baner, som Loven omhandlede, var færdig; nu paa ingen mulig Maade kunde gaa ind paa noget Lovforslag fra Rigsdagens Side, der gif ud paa, at man nu skulde bygge en af de Baner, som jeg selv havde optaget. Dersom det ærede Medlem vilde have, at jeg skulde gjøre det og holde fast ved det, og hvis Majoriteten ikke gif med mig, skulde jeg gaa af, saa vilde man vistnok være ubst for temmelig hyppige Ministerflister, naar en Minister skulde gaa af, fordi Rigsdagen var saa velvillig at optage et Forslag, som Ministeren selv ansaa for at være rigtig. Jeg skal ikke følge det ærede Medlem i hans storpolitiske Betragtninger; det forekommer mig, at der ikke er fuld Konsekvens i dem. Jeg ønsker at vende mig bort fra denne gjentagne Hensyn til min Stilling, thi min Stilling er, tror jeg, ikke uklar, og jeg kan ikke Andet end sige, at jeg med Anerkjendelse har hørt, at to ærede Medlemmer fuldstændig rigtig have opfattet denne min Stilling, baade med Hensyn til hvad der stete ifjor, og med Hensyn til min Stilling til Sagen nu; kun skal jeg bemærke, at jeg vilde have ønsket, at da det ærede Medlem ikke antager, at jeg paa en indirekte Maade har bidraget til Fremkomsten af disse Lovforslag, han da vilde have ladet være at anstille Betragtninger over Forskjellen mellem, at Ministeren selv stiller Forslag, og at han paa anden Maade ser at faae dem bragt frem. Jeg har hverken direkte eller indirekte bidraget til, at disse Forslag ere stilled. Det ærede Medlems Betragtninger over den finansielle Forskjel, som der er for Statskassen mellem Anvendelsen af Systemet af 1873 og af Systemet af 1879, skal jeg ikke følge; de vare i den Grad urigtige, at jeg tvivler om, at noget Medlem i denne Sal kan være uvidende om, at den Sammenstilling, det ærede Medlem gjorde, ikke var rigtig. Det ærede Medlem skal dog erindre, at man venter at faae nogen Indtægt af Driften af disse Baner, og jeg for min Del venter at faae den Indtægt af Driften af de her foreslaede Baner, navnlig af Afsens-Tommerup Banen, at den, hvis den kommer istand, vil kunne betale sig for Statskassen. Jeg tror,

at efter de Erfaringer, vi have høstet omkring i Landet, vil baade Jaaborg-Ringe og Afsens-Tommerup Baner inden meget kort Tid kunne give et Driftsoverflud af 3 pCt. af Anlægssummen, i hvilket Fald de, da Egnen har bidraget med omtrent en Krediedel af Anlægssummen, blive rentable for Staten. Det ligger imidlertid, som sagt, ikke for her at gjentage de forskellige Betragtninger, som kunne anstilles over det mer eller mindre Hensigtsmæssige ved Anvendelsen af det ene eller det andet Princip, som man har fulgt ved Anlæget af Jernbaner i de sidste Aar, vi have forhandlet dette Tidstidst nok her, og jeg tror, at man er kommen til det Resultat, at Fremgangsmaaden efter Loven af 1873 med Statsstilbud til private Baner er forkastelig. Det er min Opfattelse af Rigsdagens Mening om disse Ting i det Hele taget; at, ligesom den Fremgangsmaade, som blev anvendt efter Loven af 1873 har vist sig fordærlig for de Egne, hvor den blev anvendt, er den i det Hele forkastelig ikke blot af Hensyn til Egnen selv, men ogsaa af Hensyn til en rolig, forstandig Udøvelse af vore Kommunikationsmidler. Det System, der er neblagt i Loven af 1879, kan have sine Mangler — det er muligt; men at det skulde være i overordentlig Grad farligt og mere betyngende for Statskassen end Systemet af 1873, benægter jeg ganske bestemt. Saadanne Resultater kan man kun komme til ved en fejlagtig Fremstilling af de virkelige Forhold. — Jeg anbefaler ikke dette Lovforslag; det har jeg heller ikke gjort overfor det, som var til 2den Behandling igaar; jeg skjuler ikke, at jeg anser det for uheldigt, hvad jeg ogsaa erklærede igaar, at der fremkommer en Lov ved privat Initiativ om Bygning af Jernbaner samtidigt med, at man er under Udsejelsen af en allerede bestaaende Lov, der indeholder Jernbaneanlæg, som ikke endnu ere tilendebragte; men jeg maa sige det Samme som igaar, at, er det Rigsdagens Villie at have Jernbanen, kan jeg ikke sige Andet, end at jeg kan modtage den. Jeg kan ikke modsætte mig den efter min Stilling til Sagen.

J. Pedersen: Det ærede Medlem fra Randers (N. P. Jensen) fandt sig foranlediget til at tage Ordføreren for Jernbaneudvalget ifjor (Scharling) i Forsvar overfor en Bemærkning, jeg gjorde igaar, og yttrede, at havde den ærede Ordfører ikke gjort Andet ifjor, som han fortjente Ros for, saa havde han dog sparet Statskassen 1 Million. Jeg veed ikke, hvilken Regningsmaade det ærede Medlem har brugt for at komme til denne Opgjørelse. Jeg har igaar hentydet til den mulige eller den ventelige Rentabilitet af de Anlæg, som under den ærede Ordførers Ledelse bleve bestemte ved Loven ifjor, af Thybanen og af Rjøbet af Herning—Silkeborgbanen og af denne Banes Fortættelse, og jeg